

EXPUNERE DE MOTIVE

Limitarea numărului de studenți admiși la o specializare academică intervine fie pentru a regla raportul dintre cererea și oferta de specialiști pe piața muncii, fie pentru a asigura o pregătire satisfăcătoare a studenților în condițiile în care un factor (o resursă) este limitat(ă).

Deși crește numărul total al studenților cu finanțarea de la bugetul central (în condițiile în care urmează să fie admiși în septembrie 1998 în învățământul superior public din România în anul întâi va fi cu 15,4 % mai mult decât în actualul an universitar atinând 60.000 de locuri), oferta de pregătire universitară finanțată de la bugetul de stat este departe de a acoperi cererea.

An de an, doar 25-30% din totalul candidaților reușesc să ocupe un loc într-o instituție publică de învățământ superior. România continuă să se situeze pe unul din ultimile locuri în ierarhia europeană din punct de vedere al ratei de înmatriculare a tinerețului din grupa de vârstă de la 18 la 24 de ani, iar subfinanțarea învățământului superior face ca, în pofida numărului limitat de locuri, suma medie alocată de la buget pentru pregătirea unui student să fie mult inferioară mediei europene (în echivalent USD).

Trebuie să recunoaștem că explozia învățământului superior particular în România anilor de după 1990 este, între altele, o consecință a faptului că statul nu a putut asigura o ofertă mai cuprinzătoare de studii universitare.

În mod indirect, chiar legiuitorul recunoaște această capacitate de finanțare prin faptul că în Legea învățământului nr.84/1995 se admite perceperea de taxe, după cum urmează :

- în art.58, "pentru activități didactice neincluse în

planul de învățământ, solicitate de studenți și aprobate de consiliul facultății";

- în art.71, alin.2 lit.a, se prevede stabilirea numărului de locuri de către "senatele instituțiilor de învățământ superior, pentru cele (studii postuniversitare) . . . acoperite prin taxe sau subvenționate din alte surse decât cele de la bugetul de stat".

Pe de altă parte, zeci de mii de tineri optează anual pentru efectuarea de studii universitare contra cost în cadrul unor instituții particulare de învățământ superior autorizate provizoriu să funcționeze sau acreditate.

Această realitate atestă faptul că în societatea contemporană din România există nu numai o conștientizare a nevoi de formare universitară și postuniversitară în vederea unei cât mai bune plasări a absolventului pe piața muncii și în ierarhia socială, dar și o considerabilă disponibilitate pentru efortul financiar propriu în vederea satisfacerii acestui deziderat.

Fără a deroba statul român de obligația asumată prin constituție de a asigura învățământ gratuit, considerăm că Ministerul Educației Naționale poate fi autorizat să aloce în anul universitar 1998/1999 locuri de studiu cu taxe peste cifra de școlarizare deja comunicată universităților.

Din informațiile obținute de la instituțiile de învățământ superior public, locurile suplimentar oferite ar urma să fie distribuite la acele profiluri și specializări academice care au o concurență acerbă la admitere și pentru care există atât condiții materiale, cât și potențial uman în cadrul fiecărei universități.

Quantumul taxelor de școlarizare urmează să se stabilească de către senatele universitare (art.58 din Legea învățământului), pentru a recupera costurile școlarizării.

Intrucât cifrele propuse de universități pentru suplimentare de locuri nu duc, de obicei, la constituirea de noi serii de stu-

denți,ci doar adăugarea de 1 - 2 grupe, la formațiunile finanțate prin buget, taxele încasate se constituie în surse legale de finanțare extrabugetară a activității de bază a instituțiilor publice de învățământ superior, permițându-le acestora acoperirea în condiții mai bune a unor cheltuieli firești legate de procesul de învățământ a tuturor studenților.

Accesul la locurile de școlarizare cu taxă urmează să se asigure în ordinea descrescătoare a mediilor candidaților respinși la concursul de admitere pentru locurile finanțate de la buget, pe baza liberei opțiuni exprimate în primele 5 (cinci) zile după anunțarea rezultatului concursului.

Statutul de student cu taxă se menține pe toată durata studiilor. Obligațiile și drepturile studentului cu taxă nu se deosebesc de cele specifice studentului a cărui școlarizare este finanțată de la bugetul de stat.

Intrucât studentul care își asigură școlarizarea cu taxe a făcut această opțiune peste capacitatea de finanțare a statului, el nu are acces la sistemul de burse și asistență socială acoperită din bugetul de stat.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit Proiectul de lege alăturat, în vederea aprobării Ordonanței Guvernului privind admiterea, cu taxă, în învățământul superior de stat peste locurile finanțate de la bugetul de stat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

